

Nad Ośława

BIULETYN SAMORZĄDOWY

NR 6 (6)

ISSN 2299-4866

Wrzesień 2013

„NORDIC WALKING” TO JEST TO! str. 7

WITAJ SZKOŁO! str. 8

AKADEMIA DEMOKRACJI I ROZWOJU NA FINISZU str. 2

INWESTYCYJNY „TRÓJPAK”

str. 4

INTERNETOWA REWOLUCJA – wywiad z Łukaszem Woźniczakiem – sekretarzem Gminy Zagórz str. 11

Szanowni
Czytelnicy!

Oddajemy w Wasze ręce szósty numer Biuletynu Samorządowego Gminy Zagórz „Nad Osławą”. Nasz kwartalnik wydawany jest w ramach projektu „AKADEMIA DEMOKRACJI I ROZWOJU”, który uzyskał dotację z Funduszu Partnerskiego Szwajcarskiego Grantu Blokowego.

Fakt ten ma odzwierciedlenie w stałej rubryce „Z życia projektu”, który realizowany jest wspólnie ze szwajcarską gminą Villars-sur-Glâne.

Niniejsze wydanie przypada na inaugurację roku szkolnego, stąd też po wakacyjnej przerwie na łamy naszego biuletynu powracają „Szkolne wieści”.

Oprócz tekstów oświatowych, w biuletynie jak zawsze znajdziecie Państwo wiele ciekawych informacji z innych dziedzin życia naszej gminy.

Jerzy Zuba,
redaktor naczelny

Nad Osławą
BIULETYN SAMORZĄDOWY

Wydawca:
Urząd Miasta i Gminy Zagórz
Redakcja:
Jerzy Zuba (redaktor naczelny)
i współpracownicy
Adres Redakcji:
38-540 Zagórz, ul. 3 Maja 2
Kontakt: 13 46 220 62
www.akademiedemokracji.pl

Czasopismo bezpłatne,
finansowane w ramach projektu
„Akademia Demokracji i Rozwoju”

 SWISS
CONTRIBUTION

Projekt realizowany przy wsparciu Szwajcarii
w ramach szwajcarskiego programu
współpracy z nowymi krajami członkowskimi
Unii Europejskiej

AKADEMIA DEMOKRACJI I ROZWOJU NA FINISZU!

W chwili składania do druku niniejszego numeru „Nad Osławą”, w zagórzskim magistracie trwały ostatnie przygotowania do wizyty studyjnej delegacji szwajcarskiej gminy Villars-sur-Glâne w naszej gminie. Zaplanowany na okres od 29 września do 3 października br. pobyt Szwajcarów w Zagórz wienczy realizację 20-miesięcznego projektu „AKADEMIA DEMOKRACJI I ROZWOJU”. Anonsując obszerną relację z tytułowego wydarzenia w grudniowym wydaniu naszego biuletynu prezentujemy podsumowanie najważniejszych dotychczasowych działań podjętych w ramach projektu, na którego realizację Gmina Zagórz pozyskała 324 000 zł z Funduszu Partnerskiego Szwajcarskiego Grantu Blokowego.

Drogę do szwajcarskiej dotacji na początku 2012 r. otworzył zagórzkiej gminie wniosek przygotowany przez trzyosobowy zespół urzędniczy. W konkursowe szranki oprócz Zagórz stało tylko 10 instytucji z całej Polski. O szwajcarskie pieniądze ubiegały się m.in. samorządy Krakowa i Lublina. Mała liczba potencjalnych beneficjentów wynikała z trudności w znalezieniu szwajcarskich partnerów chętnych do współpracy z Polakami. Partner zagórzan – gmina Villars-sur-Glâne – znalazł się dosłownie w ostatniej chwili.

Jednym z najważniejszych działań projektu „Akademia demokracji i rozwoju” było podniesienie kompetencji językowych uczestników projektu poprzez organizację 6-miesięcznego, intensywnego kursu języka angielskiego. W kursie uczestniczyła 50-osobowa grupa beneficjentów. Zostali oni podzieleni na kilka grup w zależności od poziomu indywidualnych umiejętności. Wśród kursantów znaleźli się: radni, pracownicy Urzędu Gminy Zagórz oraz lokalni liderzy zrzeszeni m.in. w Młodzieżowej Radzie Gminy Zagórz. Uroczyste podsumowanie półrocznej przygody kursantów z językiem angielskim nastąpiło 6 listopada 2012 roku w zagórzskim hotelu „Nad Osławą”. Uroczystość oprócz: zdecydowanej większości kursantów, lektorów, przedstawicieli szkoły językowej obsługującej kurs zaszczylicili swą obecnością

Jan Różycki – przewodniczący Rady Miejskiej w Zagórz oraz Ernest Nowak – burmistrz Zagórz. Ostatni z wymienionych samorządowców wystąpił w podwójnej roli gospodarza gminy i aktywnego uczestnika zajęć. Wszyscy beneficjenci kursu otrzymali na jego zakończenie pamiątkowe i praktyczne gadżety w postaci kubków oraz pendrive'ów (pamięci USB) opatrzo-

nych w logo Funduszu Partnerskiego Szwajcarskiego Grantu Blokowego.

Szczególną grupę adresatów „Akademii Demokracji i Rozwoju” stanowiła młodzież. To właśnie z myślą o niej w dniach 1 – 3 czerwca 2012 roku w ośrodku konferencyjno-wypoczynkowym „Chutor Kozacki” położonym w miejscowości Łukowe odbyły się warsztaty z zakresu dziennikarstwa obywatelskiego i komunikacji społecznej. W trakcie trzydniowych zajęć 15-osobowa grupa beneficjentów (młodzieżowi liderzy zrzeszeni m.in. w Młodzieżowej Radzie Gminy Zagórz) poznawała tajniki dziennikarstwa pod okiem doświadczonych dziennikarzy lokalnych mediów. W rolę wykładowców wcielili się **Dorota Mękarska** – dziennikarka Gazety Codziennej „Nowiny” oraz **Michał Bąk** – kamerzysta i redaktor portalu internetowego „Esanok.pl”. Wybór „Chutoru Kozackiego” jako miejsca warsztatów był nieprzypadkowy. Obiekt ten wybudowany przy wsparciu finansowym z funduszy unijnych staje się bowiem centrum dialogu międzykulturowego oraz polsko-ukraińskiego pojednania. Uczestnicy warsztatów zainspirowani wielonarodową historią i obecną strukturą społeczną Szwajcarii poszukiwali śladów wielokulturowości Bieszczadów na terenie wyludnionej po II wojnie światowej wsi Chocień.

Szkolenie o nieco innym profilu tematycznym mieli także dorośli liderzy społeczni z terenu Miasta i Gminy Zagórz. Zorganizowane z myślą o nich warsztaty odbyły się w dniach 23 – 25 listopada 2012 r. w ośrodku konferencyjno-wypoczynkowym „Natura Park” w Stężnicy koło Baligrodu. Podczas trzydniowych zajęć 50-osobowa grupa uczestników podnosiła swe kompetencje w zakresie teoretycznych i praktycznych aspektów funkcjonowania samorządów lokalnych. Kursanci, pracując pod okiem doświadczonych trenerów i praktyków tworzyli wirtualny budżet gminy, uczestniczyli w symulacyjnym rozwiązaniu potencjalnego konfliktu społecznego, jak również zapoznali się z procedurami stosowanymi w wypadku zaistnienia klęsk żywiołowych.

A wszystko to w odniesieniu do szwajcarskich praktyk w zakresie ochrony środowiska i partycypacji społeczeństwa w procesach decyzyjnych. W toku wykładów i ćwiczeń niejednolita pod względem wieku, wykształcenia i zainteresowań grupa bardzo szybko zaczęła tworzyć sprawnie działający zespół, którego członkowie gremialnie zadeklarowali wolę podtrzymywania wspólnych kontaktów i działań na rzecz swych lokalnych społeczności.

Znakomitą okazją do kontynuacji tego rodzaju działalności wpisującej się w ideę budowy społeczeństwa obywatelskiego była wizyta studyjna u szwajcarskich partnerów z Villars-sur-Glâne, która odbyła się w dniach 26 – 30 maja 2013 r. To działanie projektowe poprzedziła krótka (29 – 30 stycznia 2013 r.), ale jak się później okazało, przełomowa dla jakości partnerskich kontaktów wizyta robocza. Szwajcarskim partnerom złożyła ją delegacja zagórskich samorządowców, w której składzie znaleźli się: burmistrz Zagórze Ernest Nowak, wiceprzewodniczący Rady Miejskiej w Zagórze **Marek Marcinik**, sekretarz Miasta i Gminy Zagórze **Łukasz Woźniczak**, prezes Zakładu Usług Technicznych w Zagórze **Marian Hniłka**, koordynator projektu – **Agata Kurkowska** oraz **Alicja Wosik** – wicewojewoda podkarpacki. Przedstawiciele 9-osobowej Rady Wykonawczej Villars-sur-Glâne z burmistrzem **Eriką Schnyder** na czele niezwykle ciepło i życzliwie przyjęli polskich gości. Opiekę nad grupą podczas całej wizyty sprawował z dużym zaangażowaniem sekretarz Gminy Villars-sur-Glâne **Emmanuel Roulin**. Gospodarze zapoznali uczestników wizyty ze sposobem funkcjonowania szwajcarskiej gminy oraz wyjaśnili pokrótce zasady funkcjonowania administracji publicznej w Szwajcarii. Szczególne miejsce poświęcono zagadnieniom ochrony środowiska naturalnego. Delegacja Gminy Zagórze miała okazję przyjrzeć się z bliska gminnemu systemowi zbiórki odpadów, odwiedzając jeden z punktów odbioru i segregacji śmieci. Zagórzanie zapoznali się z praktycznymi rozwiązaniami szwajcarskimi na przykładzie wdrażanego w Villars-sur-Glâne projektu ekologii przemysłowej. Idea dobrego zarządzania środowiskiem naturalnym w obrębie strefy przemysłowej to dla Gminy Zagórze niezwykle interesujące doświadczenie ze względu na funkcjonującą na terenie dzielnicy Zasław specjalną strefę ekonomiczną. W jej obrębie funkcjonują duże firmy przemysłowe oraz powstają nowe, co pociąga za sobą konieczność poszukiwania rozwiązań służących ochronie środowiska.

Opisana tu wizyta pilotażowa bez wątpienia przyczyniła się do optymalizacji przebiegu właściwej wizyty studyjnej u szwajcarskich partnerów, która miała miejsce w dniach 26 – 30 maja 2013 r. W składzie 36-osobowej delegacji, która gościła w Villars-sur-Glâne, znaleźli się m.in.: burmistrz Zagórze Ernest Nowak, wicestarosta powiatu sanockiego **Wacław Krawczyk**, komendant Placówki Straży Granicznej w Sanoku ppłk **Andrzej Siwiec**, komendant powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Sanoku bryg. **Krzysztof**

Dżugan, dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Sanoku **Wojciech Wydrzyński**, prezes Zakładu Usług Technicznych w Zagórze **Marian Hniłka**, samorządowcy, dyrektorzy szkół, młodzież szkolna oraz liderzy organizacji społecznych z terenu Gminy Zagórze. Dobór uczestników projektu wynikał z ustalonych wcześniej ze stroną szwajcarską obszarów wymiany doświadczeń, które wytyczały trzy osie tematyczne: 1) bezpieczeństwo publiczne, 2) sport, kultura i oświata oraz 3) samorząd i gospodarka komunalna.

– *Jednym z ciekawszych doświadczeń szwajcarskich, które bez wątpienia warto upowszechniać w naszych realiach to idea współpracy i komplementarności przejawiająca się w relacjach pomiędzy przedstawicielami gmin i ich związków, dystryktów, kantonów i służb funkcjonujących w bardzo specyficznym systemie szwajcarskiej demokracji lokalnej. Dlatego też do udziału w wizycie studyjnej zaprosiliśmy przedstawicieli służb i instytucji różnych szczebli, z którymi na co dzień współpracujemy, rozwiązując konkretne problemy zarówno mieszkańców Gminy Zagórze, jak i pozostałych gmin powiatu sanockiego* – podkreślał bezpośrednio przed wyjazdem do Szwajcarii burmistrz Zagórze Ernest Nowak.

Pomimo bariery kulturowej beneficjenci projektu szybko znaleźli wspólny język. Fakt ten zaowocował ożywioną wymianą doświadczeń we wszystkich wspomnianych wcześniej obszarach tematycznych. Dużą w tym zasługą członków szwajcarskich samorządowców, którzy z wielką starannością przygotowali program wizyty studyjnej i z zaangażowaniem przyjęli polską delegację. Gospodarze zapoznali uczestników wizyty z mechanizmami działania szwajcarskiej demokracji bezpośredniej. Grupa polskich samorządowców miała okazję przekonać się, jak model ten funkcjonuje w praktyce, biorąc udział w sesji 50-osobowej Rady Generalnej Gminy Villars-sur-Glâne, podczas której podsumowano wydatki gminy w 2012 roku oraz omawiano jej bieżące problemy. Uczestnicy projektu, podzieleni na mniejsze zespoły robocze, odwiedzili: spalarnię śmieci, stację uzdatniania wody pitnej, halę sportową, teatr, placówkę lokalnej ochotniczej straży pożarnej, posterunek policji, pogotowie ratunkowe i dom spokojnej starości. Polska delegacja została

również podjęta przez prezesa zarządu grupy energetycznej, działającej na terenie gminy Villars-sur-Glâne i gmin sąsiednich, co dało możliwość zwiedzenia elektrowni wodnej, będącej częściowo własnością gmin.

W projekcie uczestniczyła również 8-osobowa grupa młodzieży z Gminy Zagórze, która została przyjęta przez ośmiu uczniów z gminy Villars-sur-Glâne. Każdy z polskich uczniów mieszkał w domu swego szwajcarskiego opiekuna i razem z nim chodził do szkoły, biorąc czynny udział w zajęciach lekcyjnych. Nad koordynacją wizyty młodzieży czuwała **Caroline Denervaud**, członkini Rady Wykonawczej Villars-sur-Glâne odpowiedzialna za sprawy edukacji.

„Akademia Demokracji i Rozwoju” zaowocowała również szeregiem interesujących działań promocyjnych. Dzięki szwajcarskim funduszom wyprodukowano film promocyjny o Gminie Zagórze, stworzono portal www.akademiamdemokracji.pl W ramach projektu wydawany jest także biuletyn informacyjny „Nad Oslawą”, który z numeru na numer zyskuje sobie coraz liczniejsze grono czytelników. W tym momencie w naturalny sposób rodzi się pytanie o przyszłość kontaktów pomiędzy partnerami projektu po jego zakończeniu. Burmistrz Ernest Nowak indagowany w tej kwestii na kilka dni przed przyjazdem Szwajcarów do Zagórze odpowiedział następująco:

– *W ciągu tych ostatnich kilkunastu miesięcy mogliśmy się wzajemnie poznać i dzięki temu odrzucić stereotypowe i często mające się nijak do rzeczywistości wyobrażenia na temat siebie. Bardzo cieszę się z tego, że w działaniach projektowych uczestniczyło z naszej strony wielu młodych ludzi. To właśnie oni już za kilka lat będą przejmować ster rządów w naszej gminie, powiecie, województwie. Myślę, że ten projekt był dla nas wszystkich doskonałą lekcją budowania społeczeństwa obywatelskiego. Będąc w Szwajcarii, spotkaliśmy się z ogromną serdecznością naszych gospodarzy. Chcemy stworzyć im podobny klimat podczas pobytu u nas. Mam nadzieję, że wizyta studyjna naszych przyjaciół z Villars-sur-Glâne wzmocni nasze partnerstwo.*

Uroczystą sesję Rady Miejskiej w Zagórze z udziałem przedstawicieli gminy Villars-sur-Glâne zainauguruje uderzenie w pamiątkowy dzwon – dar Szwajcarów przekazany zagórskim samorządowcom podczas ich pobytu w Szwajcarii. Obszerna relacja z rewizyty szwajcarskich partnerów w Gminie Zagórze będzie dostępna w grudniowym numerze „Nad Oslawą”.

Pamiątkowy dzwon – dar Szwajcarów przekazany zagórskim samorządowcom podczas ich pobytu w Szwajcarii.

INWESTYCYJNY „TRÓJPAK”

Środa 28 sierpnia br. upłynęła w nadosławskim grodzie pod znakiem inauguracji gminnych inwestycji. Tytułowy trójpak „rozpakowano” w związku z oficjalnym oddaniem do użytku Targowiska Miejskiego w Zagórzcu oraz usytuowanych na terenie dzielnicy Zasław: Centrum Edukacji Ekologicznej oraz strefy ekonomicznej.

Na „pierwszy ogień” poszło Targowisko Miejskie, które funkcjonuje już wśród zagórczan pod nazwą „zielonego rynku”. Ma to związek z jego funkcją. Z uwagi na to, że obiekt o wartości 360 tys. zł powstał przy 75-procentowym dofinansowaniu z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 – 2013, co najmniej połowa stoisk ma być przeznaczona właśnie dla handlowców oferujących produkty rolno-spożywcze.

Nowo powstający pawilon zlokalizowano na terenie niewykorzystywanej od dłuższego czasu rampy kolejowej, w odległości kilkunastu metrów od miejsca, gdzie mieścił się dotychczasowy „zieleniak” urągający elementarnym normom estetycznym i sanitarnym. Handlującym tu kupcom doskwierał przede wszystkim brak elektryczności, bieżącej wody oraz ubikacji. Te „wygody” znalazły się w specjalnie wydzielonej części pawilonu, która będzie pełnić funkcję miejskich szaletów, co wreszcie rozwiąże wieloletni, wstydlivy problem braku tego rodzaju przybytku w mieście, które chce aspirować do miana turystycznej Bramy Bieszczadów.

- *Chcieliśmy ucywilizować handel straganowy, likwidując, mówiąc delikatnie, nieestetyczne stoiska, wokół których trudno było utrzymać porządek* – wyjaśnia **Zbigniew Tarnawa** – kierownik Referatu Rozwoju i Gospodarki Komunalnej w Urzędzie Miasta i Gminy Zagórz. O tym, że zamierzenie to zostało zrealizowane każdy może naocznie przekonać. W ogrodzonym, zadaszonym i wyposażonym w podstawowe media pawilonie do dyspozycji sprzedawców i kupujących jest jedenaście stanowisk o powierzchni 8,7 mkw. każde. Pięć otwartych i sześć zamkniętych z możliwością połączenia dwóch lub trzech boksów w jedno pomieszczenie.

Zagórski magistrat oferuje te powierzchnie w cenie 5 zł (netto) za metr kw. O tym, że pomimo kryzysu ekonomicznego obiekt już niebawem zacznie tętnić handlowym życiem świadczą deklaracje kupców, którzy wystawiali swe produkty podczas inauguracji działalności targowiska. – *Dziś jesteśmy gościnnie, ale bardzo poważnie rozważamy propozycje handlu tutaj* - mówił **Marcin Pomy-**

Uroczysta inauguracja działalności targowiska miejskiego.

kała – współwłaściciel pasieki pszczelarskiej „Bieszczady” w Łukowem.

Działalność zagórczkiego rynku zainaugurowała uroczyste przecięcie wstęgi. W tej historycznej dla miejskiego handlu chwili oprócz tłumnie zgromadzonych zagórczan wzięli udział widoczni na zdjęciu: **Jan Różycki** – przewodniczący Rady Miejskiej w Zagórzcu, **Alicja Wosik** – wicewojewoda podkarpacki, **Andrzej Matusiewicz** – senator RP, **Tadeusz Pióro** – członek Zarządu Województwa Podkarpackiego oraz **Wacław Krawczyk** – wicestarosta sanocki.

Kolejnym punktem uroczystego dnia było oficjalne zakończenie realizacji projektu uzbrojenia terenów inwestycyjnych w Zagórzcu realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego (RPO WP) na lata 2007 – 2013. Na zadanie to złożyło się wykonanie 1,2 km dróg dojazdowych wraz z pełnym uzbrojeniem terenu w niezbędne media (energia elektryczna, wodociąg, sieć kanalizacji deszczowej i sanitarnej). Wartość inwestycji zamknęła się kwotą 4,3 mln złotych, z czego 3,2 mln stanowiło dofinansowanie uzyskane ze środków RPO WP. Warto podkreślić, że 10,8-hektarowy, kompleksowo uzbrojony areal objęty jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego i wchodzi w skład Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Euro-Park Mielec”, co czyni go miejscem o wyjątkowej atrakcyjności dla najbardziej wymagających inwestorów. Żywą reklamą zagórczkiej strefy ekonomicznej jest japoński koncern TRI Poland, który na zakupionych przez siebie ponad 4 hektarach gruntów wybudował nowoczesny zakład. Firma będąca obecnie na etapie rozruchu technologicznego zatrudnia już ponad 100 osób,

a jej kierownictwo sygnalizuje, iż zakładany pierwotnie docelowy poziom zatrudnienia (200 pracowników) zostanie przekroczony o 100 osób. Oprócz prestiżu japońska inwestycja będzie przynosić zagórczkiej gminie wymierne korzyści finansowe: - *Biorąc pod uwagę stawki podatków od nieruchomości, jak również wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych szacujemy, iż do gminnej kasy corocznie będzie wpływać 0,5 mln złotych* - wylicza burmistrz Zagórcza **Ernest Nowak**.

Obecność japońskiego kapitału w Zagórzcu jest sama w sobie najlepszą zachętą do kolejnych inwestycji. – *Kiedy w trakcie spotkań biznesowych Japończycy mówią, że wybudowali swą zagórczką fabrykę w ciągu dziesięciu miesięcy spotykają się z niedowierzaniem, bo w polskich realiach to naprawdę rekordowe tempo inwestycji* – dodaje gospodarz Gminy Zagórz.

W ceremonii przecięcia symbolicznej wstęgi rozpiętej nad drogą wiodącą do japońskiej fabryki, jak i do pozostałych terenów strefy inwestycyjnej wzięli udział: **Andrzej Matusiewicz**, **Tadeusz Pióro**, **Ernest Nowak** oraz dyrektor firmy TRI Poland w Zagórzcu **Lesław Witek**. (Patrz zdjęcie na okładce).

Ostatnim elementem zagórczkiego „trójpaku” inwestycyjnego była świetlica miejska w Zasławiu, która za sprawą projektu realizowanego w ramach RPO WP stała się nowoczesnym Centrum Edukacji Ekologicznej. Gruntownie odremontowany obiekt ma być placówką, która będzie koordynować i nadawać ton działaniom edukacyjnym z zakresu ekologii i ochrony środowiska adresowanym do dzieci i młodzieży. W efektywnym przyswajaniu wiedzy z tych dziedzin oprócz

Wszystkie stoiska cieszyły się ogromnym zainteresowaniem.

zaplecza dydaktycznego na pewno bardzo przydatny będzie Ogród Karpacki zaaranżowany obok świetlicy. Zgromadzono w nim około trzydziestu gatunków drzew i krzewów charakterystycznych dla podkarpackiej flory. Koszt prac adaptacyjno-remontowych budyn-

ku oraz aranżacji ogrodu zamknął się kwotą 340 tys. zł. z czego 85 % Gmina Zagórz pozyskała ze wspomnianego wcześniej programu Unii Europejskiej. Po uroczystym przecięciu wstęgi, w którym tym razem oprócz marszałka Pióro wzięli udział: radny Gminy Zagórz **Juliusz Pałasiewicz**, przedstawicielka Koła Gospodyń Wiejskich w Zasławiu **Barbara Smolińska** oraz radny wojewódzki **Sławomir Miklicz**, poświęcenia inwestycji (podobnie jak miało to miejsce przy dwóch poprzednich obiektach) dokonał **ks. Józef Kasiak**.

Akcentem wieńczącym obfitujący w podniosłe i optymistyczne momenty dzień był poczęstunek przygotowany przez Koło Gospodyń Wiejskich w Zasławiu. Podczas okolicznościowych przemówień zaproszeni oficjele gratulowali burmistrzowi i radnym Gminy Zagórz harmonijnej i owocnej współpracy. Zgodnie podkreślano, iż realizacja gminnych inwestycji odbywa się przy dużym wykorzystaniu środków pozabudżetowych. W ku-

Po przecięciu wstęgi dawna świetlica otworzy swe podwoje jako Centrum Edukacji Ekologicznej.

luarowych rozmowach często pobrzmiwał wątek wystąpienia wicewojewody podkarpackiego Alicji Wosik, która tyleż żartobliwie, co trafnie zauważyła, że w Zagórz realizuje się obecnie tyle inwestycji, że trzeba je oddawać do użytku właśnie w formie... trójpaków.

PLON NIESIEMY, PLON...

Uroczysta msza święta w grekokatolickiej cerkwi parafialnej pw. Przemienienia Pańskiego zainaugurowała dożynki Gminy Zagórz, które odbyły się w niedzielę 18 sierpnia br. na placu przy świetlicy wiejskiej w Mokrem.

Dożynki to wywodzące się jeszcze z czasów słowiańskich święto, które w staropolskiej tradycji jest symbolicznym ukoronowaniem rolniczego wysiłku i jednoczesnym dziękczynieniem składanym Bogu za szczęśliwie zebrane plony. W niedzielę, 18 sierpnia, rolnicy z zagórskiej gminy dziękowali za nie podczas uroczystej mszy św., która została odprawiona w grekokatolickiej cerkwi parafialnej pw. Przemienienia Pańskiego w Mokrem. Bezpośrednio po mszy sprawowanej przez ks. proboszcza **Bogdana Kiszkę** przy udziale duchownych rzymskokatolickich, wielobarwny korowód dożynkowy przemaszerował na plac znajdujący się w otoczeniu Świetlicy Wiejskiej w Mokrem, gdzie odbyła się dalsza część uroczystości.

Wśród znamienitych gości, którzy za-

szczyli swą obecnością zagórskie Święto Plonów znaleźli się m.in.: **Elżbieta Łukacijewska** – europoseł oraz **Bogdan Rzońca** – poseł na Sejm RP.

- *Dożynki to jedno z najważniejszych świąt dla polskiej wsi. Stanowią one swoisty hołd i podziękowanie rolnikom za trud włożony w całoroczną pracę* – podkreślił w swym przemówieniu burmistrz Zagórza **Ernest Nowak**.

Starostowie zagórskiego święta plonów **Zenona** i **Janusz Bończakowie**, wręczając gospodarzowi gminy symboliczny bochen chleba wyrazili życzenie następującej treści: - *Chcielibyśmy, aby pan sprawiedliwie podzielił ten chleb. Nie tylko rękoma, ale i sercem. Tak, żeby go wystarczyło dla wszystkich mieszkańców naszej gminy.*

Wielokulturowa specyfika miejscowości Mokre bardzo pozytywnie wpłynęła na przebieg uroczystości, co zauważyła i doceniła m.in. europoseł Elżbieta Łukacijewska, mówiąc: - *Dożynki tu w Mokrem połączyły ludzi. Nawet jeżeli mają inne poglądy, nawet jeżeli wyznają inną religię, to stanowią jedną społeczność, która się wspiera, która sobie pomaga i to jest wielka wartość.*

W tym kontekście nie dziwi fakt, iż wspólne dożynkowe biesiadowanie trwało do późnych godzin wieczornych. Przed publicznością swoje wieńce i przyśpiewki zaprezentowało w sumie aż 11 grup dożynkowych, reprezentujących miejscowości: Tarnawa Dolna, Tarnawa Górna, Mokre, Zahutyń, Wielopole, Zasław, Łukowe, Poraz, Średnie Wielkie, Morochów i Czaszyn.

Jak co roku ozdoba Święta Plonów były misternie wykonane wieńce dożynkowe.

Korowód dożynkowy.

SZTUKI WALKI W ZAGÓRSKIM GIMNAZJUM

Od października br. przy zagórskim Gimnazjum nr 2 będzie funkcjonować sekcja FIGHT CLUBU Sanok.

Klub współpracujący do tej pory z sanockim Gimnazjum nr 4 specjalizuje się w nauczaniu takich sztuk i systemów walk, jak: Combat Kalaki Eskrima (system opierający się na filipińskich metodach walki wykorzystujący białą broń, m.in. krótki kij i dwa kije, a także samoobronę w stójce i parterze), Doce Pares Eskrima (tradycyjna sztuka walki pochodząca z Filipin), Karate Do oraz Ju Jitsu. FIGHT CLUB Sanok jest członkiem największych organizacji sztuk walki w kraju i za granicą (World Eskrima Kali Arnis Federation, Polska Federacja Combat Kalaki, Autonomiczne Zrzeszenie Combat Aikido). Wychowankowie klubu coraz częściej sięgają po wyróżnienia i laury w prestiżowych zawodach. Podczas

tegorocznego Ogólnopolskiego Turnieju Ju Jitsu i Combat Aikido w Jarosławiu trójka sanockich zawodników dwukrotnie wywalczyła srebrny medal, sięgając raz po brąz.

Niekwestionowany udział w tych sukcesach ma kadra instruktorska w osobach: **Przemysława Piwowarskiego** (posiadacz dwóch czarnych pasów w Combat Kalaki Eskrima oraz Doce Pares, wieloletni praktyk Karate m.in. Kyokushin i Shotokan - brązowy pas) oraz **Adama Stoniewskiego** – (wieloletni praktyk Judo i Ju Jitsu, czołowy zawodnik FIGHT CLUBU Sanok walki w parterze).

Na zajęcia zapraszamy młodzież i dorosłych bez względu na płeć. Przygotowujemy do zawodów sportowych, jak również cwi-

Trening czyni mistrza.

czymy rekreacyjnie osoby pracujące z ograniczonym czasem. Wszystkich zainteresowanych współpracą prosimy o kontakt za pośrednictwem naszej witryny internetowej www.kalakisanok.pl/tl – zachęca Przemysław Piwowarski.

SKOKI NARCIARSKIE ROZSŁAWIŁY ZAGÓRZ NA CAŁĄ POLSKĘ

Z Adamem Kiszką – prezesem Zagórskiego Towarzystwa Sportowego (ZTS) „Zakucie” rozmawia Jerzy Zuba

• **Panie Prezesie, ostatnio znowu głośno o Pana podopiecznych...**

Rzeczywiście w lipcu bieżącego roku nasz zawodnik Adam Ruda dokonał historycznego wyczynu, ustanawiając letni rekord dużej skoczni w Zakopanem skacząc na odległość 139,5 metra. Dwa lata temu przeżywalimy podobne emocje dzięki Michałowi Milczanowskiemu, który na skoczni K-70 skoczył wówczas 78 metrów.

• **A'propos Michała, to trudno nie zauważyć, że po paśmie spektakularnych sukcesów jego gwiazda nieco przygasła. Z czego to wynika?**

Skoki narciarskie to bardzo specyficzna dyscyplina sportu, w której bardzo dużą rolę odgrywają czynniki psychologiczne. Wszyscy mamy w pamięci okresowe kryzysy formy takich gigantów skoków narciarskich jak Adam Małysz czy Martin Schmitt. Pomimo rzetelnie przepracowanych treningów, doskonałego sprzętu, sztabu fachowców wspierających szkolenie, zawodnicy ci bardzo często dosłownie gubili formę i nikt nie wiedział właściwie z czego to wynika. W przypadku Michała sprawa jest dosyć prosta. Jego organizm dynamicznie rośnie. Te zmiany proporcji części ciała zawsze negatywnie odbijają się na wynikach. Wszystkich kibiców Michała pragnę

jednak uspokoić. Jego forma się stabilizuje i na pewno jeszcze nieraz da on znać o sobie naprawdę długimi lotami. Proszę mi wierzyć, wiem co mówię!

• **Michał i Adam to nie jedyni zawodnicy prowadzonego przez Pana klubu...**

Obecnie w ZTS „Zakucie” trenuje 8 zawodników. Liderami zespołu są obecnie: Adam Ruda, Igor Smorul i Michał Milczanowski, ale jak to bywa w skokach narciarskich, czasami talenty objawiają się zupełnie niespodziewanie. Trzeba ciężko trenować i jak najczęściej startować w turniejach i zawodach. Obycie na tego rodzaju imprezach, zwłaszcza jeśli mają one rangę Mistrzostw Polski, FIS – Cup'ów daje pewność siebie i pozwala na nawiązanie walki ze ścisłą czołówką. Podczas tegorocznej Olimpiady Młodzieży Adam Ruda zdobył 2 brązowe medale. Drużynowo i w kombinacji norweskiej zajęliśmy 4. miejsce. To w historii

podkarpackich skoków narciarskich przełomowe wydarzenia. Ich zwieńczeniem było powołanie Adama Rudy do kadry narodowej juniorów. Michał Milczanowski jest następny w kolejce. Dla takich chwil warto żyć i pracować.

• **Jak Pan patrzy na rozwój zagórskich skoków narciarskich z perspektywy trenera i działacza sportowego, który tej dyscyplinie sportowej poświęca swój prywatny czas i środki finansowe?**

Kiedy w 2006 roku na fali sukcesów Adama Małysza, odwołując się do przedwojennych tradycji narciarskich Zagórz startowaliśmy z działalnością klubu, mieliśmy 25 zawodników, ogromne braki sprzętowe i jedno wielkie marzenie, aby nasze miasto stało się stolicą podkarpackich skoków narciarskich. Na początku nasi zawodnicy okupowali dolne rejony tabeli wyników w ważniejszych zawodach, na których trzeba powiedzieć szczerze czuliśmy się zagubieni. Z czasem zaczęliśmy nawiązywać kontakt z krajową czołówką, później jej dorównywać, a nawet przeskakiwać. Przełomem w rozwoju naszych zawodników było rozpoczęcie przez naszych zawodników nauki w Szkole Mistrzostwa Sportowego w Szczyrku, gdzie mają odpowiednie warunki do rozwoju ich potencjału. Chodzi tu głównie o parametry obiektów. U nas w Zagórz szkolenie póki co kończy się na obiekcie K-40. Wiele dobrze zapowiadających się zagórskich talentów nie rozwinęło się z powodu braku odpowiednich skoczni. Nie wszyscy zawodnicy mieli warunki finansowe, aby kontynuować swój rozwój sportowy w Szczyrku czy Zakopanem.

- **I tu wracamy do kwestii rozbudowy Ośrodka Sportów Zimowych „Zakucie” o większe obiekty. Dla władz lokalnych wybór: budować skocznię czy kanalizację i wodociągi jest oczywisty - zwłaszcza w dobie pogłębiającego się kryzysu finansów publicznych...**

Mam tego świadomość, ale na rozwój skoków narciarskich w Zagórzcu trzeba spojrzeć w szerszym, nie tylko sportowym kontekście. Dysponując odpowiednimi obiektami, moglibyśmy organizować imprezy o większej randze, które zawsze przyciągają licznych kibiców. Ich obecność w naszym mieście stwarzałaaby możliwość zarobku dla gestorów

branży turystycznej. Z uwagi na to, że jesteśmy jedynym centrum narciarstwa skokowego w Polsce południowo-wschodniej, mamy szansę stać się wiodącym ośrodkiem szkoleniowym w tej dyscyplinie sportu, organizując zgrupowania czy obozy sportowe. Oprócz aspektu finansowego byłaby to znakomita forma promocji naszego miasta i gminy. Uważam, że to skoki narciarskie rozślawiły Zagórz na całą Polskę. Trzeba dalej iść w tym kierunku. Obecne władze Gminy Zagórz skutecznie sięgają po środki unijne. Wierzę, że koncepcja budowy Podkarpackiego Centrum Szkolenia Skoczków Narciarskich, która jest

przecież wpisana do strategii rozwoju naszej gminy, doczeka się realizacji.

- **Jakie są najbliższe plany w działalności sportowej ZTS?**

Na początku października będziemy brać udział w Mistrzostwach Polski UKS w Szczyrku. Coraz większymi krokami zbliża się sezon zimowy. Jestem przekonany, że nasi skoczkowie powalczą o czołowe lokaty w zawodach rozgrywanych zarówno na igielicie, jak i na śniegu.

- **Życząc im tego dziękuję Panu za rozmowę.**

„NORDIC WALKING” TO JEST TO!

Na początku było ich 15 osób. Nie bez oporów zgłosili swój akces do podstawowego kursu „chodzenia z kijkami”, które w Polsce wciąż tyleż powszechnie, co niezastępowanie traktuje się z przymrużeniem oka. Jednakże już w trakcie pierwszego treningu pokonali granice swych możliwości fizycznych, odkrywając rozliczne zalety uprawiania tytułowej dyscypliny sportu...

Mowa tu o grupie sympatyków „Nordic Walking” z terenu Miasta i Gminy Zagórz, która powstała, integruje się i rozrasta dzięki szkoleniu zorganizowanemu w ramach realizowanego przez zagórski samorząd projektu pn. „Rozwój turystyki i aktywizacja osób 50+ w Zagórzcu i Svidniku”. Bohaterowie niniejszej publikacji nigdy nie rozpoczęliby swojej przygody z „Nordic Walkingiem”, gdyby nie aktywność **Zbigniewa Zegana** i **Józefa Wodzińskiego**, którzy potrafili skrzyknąć swoje rówieśniczki i rówieśników z przedziału wiekowego „50 +”, skutecznie zachęcając do wspólnej aktywności fizycznej. A początki, jak to zawsze bywa, nie były łatwe. Kiedy w sobotni rano 20 lipca br. **Paweł Wójcik** - licencjonowany instruktor „Nordic Walking” po zajęciach teoretycznych odbytych w „Chacie Starych Znajomych” w Zahutyniu ogłosił swym podopiecznym, że praktyczne umiejętności

nabywać będą w drodze do zagórskiego kompleksu skoczni narciarskich „Zakucie” (ok. 1,5 km w jedną stronę), na wielu twarzach pojawiło się zniechęcenie. Na szczęście nikt nie zrezygnował, a cała grupa dzięki fachowo prowadzonemu treningowi (rozgrzewka, wskazówki techniczne) zaczęła się „wkręcać” na coraz wyższe obroty. Kiedy po powrocie do bazy zajęć trener oznajmił grupie, że pokonała blisko 3 km, spalając indywidualnie po około 800 kalorii, dało się słyszeć gromkie niedowierzanie. – *Z uwagi na problemy z kręgosłupem i stawami, nawet*

Ścieżka rowerowo - spacerowa jeszcze przed oficjalnym otwarciem zachęcała do wspólnych treningów.

Grunt to solidna rozgrzewka.

krótkie spacerunki zwykle sprawiają mi wiele trudności. Nie mogę uwierzyć, że pokonałam aż trzy kilometry, idąc cały czas w bardzo żwawym tempie. Te kijki są niesamowite! – wyznała bezpośrednio po treningu jedna z jego uczestniczek.

Po posiłku zakończonym ceremonią rozdania certyfikatów ukończenia kursu, którą zaszczylił swą obecnością burmistrz Zagórz **Ernest Nowak** świeżo upieczeni nordic walikingowcy obiecali sobie, iż na pierwszym treningu się nie skończy. I słowa

dotrzymali, gdyż wyjściowa grupa praktycznie z każdym tygodniem się powiększa i solidnie trenuje. – *W ramach projektu, jako jego beneficjenci otrzymaliśmy na zasadzie wypożyczenia 15 kompletów kijków i jeśli nasza nieformalna grupa rozrastać się będzie w takim tempie, już niebawem potrzeba będzie drugie tyle* – mówi Zbigniew Zegan.

W momencie oddawania do druku niniejszego wydania „Nad Osławą”, trzon zagórskiego „Nordic Walking Team” szlifował kondycję na uroczyste otwarcie nadosławskiej ścieżki rowerowo-spacerowej z udziałem bliźniaczej grupy ze słowackiego Svidnika. Relacja z wydarzenia wieńczącego realizację projektu pn. „Rozwój turystyki i aktywizacja osób 50+ w Zagórzcu i Svidniku”, na który Gmina Zagórz otrzymała ponad 55 290 EUR dofinansowania z Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013 już w grudniowym wydaniu naszego gminnego biuletynu.

WITAJ SZKOŁO!

W poniedziałek 2 września rozpoczął się nowy rok szkolny 2013/2014. To dobra okazja, aby przybliżyć ostatnie dokonania i plany gminnych placówek oświatowych na najbliższe miesiąca.

Gminne uroczystości inauguracyjne odbyły się w Szkole Podstawowej w Porążu. Tamtejsza społeczność szkolna spotkała się w kościele parafialnym na uroczystej mszy świętej, której przewodniczył ksiądz proboszcz **Aleksander Zdybek**. Po zakończonym nabożeństwie nauczyciele, rodzice i uczniowie udali się do porąskiej „podstawówki”, gdzie oficjalnie zainaugurowano nowy rok szkolny w Gminie Zagórz. Podniosła uroczystość zaszczycili swą obecnością między innymi: dyrektor Zespołu Obsługi Szkół **Janusz Fal**, wiceprzewodniczący Rady Miejskiej w Zagórz **Czesław Łuc**, sołtys i radny Porąża **Krzysztof Bryndza** oraz przewodnicząca rady rodziców **Małgorzata Solon**.

Akademii prowadzili uczniowie, którzy nawiązali do rocznicy wybuchu II wojny światowej. Członkowie koła teatralnego pod fachowym okiem **Joanny Pisuli**, we wzruszających wspomnieniach przywołali realia tamtego tragicznego w historii Polski okresu, naznaczonego bohaterstwem i męczeństwem tysięcy rodaków, którzy w obronie ojczyzny oddali własne życie. Ich pamięć uczczono minutą ciszy. Bezpośrednio po części artystycznej dyrektor SP w Porążu **Dorota Grzyb** oficjalnie otworzyła nowy rok szkolny. W następnej kolejności głos zabrał dyrektor Zespołu Obsługi Szkół w Zagórz **Janusz Fal**, który życzył uczniom samych dobrych ocen, wielu konkursowych sukcesów i uśmiechu na twarzach, a nauczycielom i rodzicom owocnej współpracy. Szczególnie ciepło powitano nowych uczniów porąskiej szkoły, czyli 26-osobową grupę „zerówkowiczów”. Po odczytaniu nazwisk, wszystkich debiutantów uhonorowano rześnymi oklaskami oraz słodkimi upominkami. Uroczystą inaugurację zakończyło wspólne odśpiewanie hymnu szkolnego poświęconego postaci szkolnego patrona **Janusza Korczaka**.

Liczne grono nowych uczniów rozpocznie naukę również w Szkole Podstawowej w Zagórz. Na ogólną liczbę 390 dzieci, w klasach I–VI uczyć się będzie 317 uczniów. Do oddziałów przedszkolnych trafiło 73 dzieci, w tym 46 sześciolatków i 27 pięciolatków. - *Nasza szkoła dba przede wszystkim o wszechstronny rozwój każdego ucznia, w wymiarze intelektualnym, społecznym, estetycznym, moralnym i duchowym. Bardzo cenimy sobie systematyczną współpracę z rodzicami* – podkreśla **Grażyna Sawka**, dyrektor zagórskiej podstawówki.

W tak zdefiniowaną misję szkoły dobrze wpisuje się organizowany już drugi rok cykl spotkań pod tytułem „Poznajemy ciekawe zawody naszych rodziców”, który cieszy się

dużym, obustronnym zainteresowaniem. Zagórska placówka oferuje uczniom bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych. Funkcjonują koła przedmiotowe, chór szkolny, szkolne koło Caritas, systematycznie prowadzone są zajęcia sportowe. W szkole działa siedem organizacji, wśród których na szczególną uwagę zasługują: Samorząd Uczniowski, Gromada Zuchowa, PCK. Zaangażowanie w tego rodzaju działalność umożliwia uczniom zdobywanie nowych umiejętności, pomagając rozwijać własne zainteresowania. Obecnie nauczyciele i uczniowie realizują program zajęć sportowych pod hasłem „Pływać każdy może”. Celem programu jest: nauczenie dzieci bezpiecznego korzystania z akwenów, zapobieganie i korygowanie wad postawy. Zajęcia odbywają się raz w tygodniu w trzech grupach. Ponadto szkoła nawiązała współpracę z Klubem Hokejowym Ciarko PBS Bank KH Sanok. Z tego tytułu pierwszoklasiści bezpłatnie raz w tygodniu uczestniczą w profesjonalnych zajęciach hokejowych pod okiem zawodowych trenerów. Zagórska podstawówka już po raz drugi przystąpiła do projektu „Matematyka Innego Wymiaru”, który realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego „Kapitał Ludzki” i opiera się na nowoczesnych metodach nauczania.

Dyrekcja i nauczyciele szkoły mają nadzieję, że bieżący rok szkolny będzie obfity w liczne sukcesy ich podopiecznych.

Analogiczne oczekiwania do swoich uczniów mają dyrekcja i grono pedagogiczne Gimnazjum nr 2, w którym nowy rok szkolny będzie wiązał się ze zmianami. Od 1 października 2013 r. z dotychczasowej nazwy szkoły zniknie cyfra „2”, zyskując tym samym brzmienie Gimnazjum w Zagórz. - *Przygotowaliśmy bogatą ofertę zajęć dodatkowych dla uczniów. Będzie około 30 różnych kół zainteresowań i zajęć wyrównawczych. Między innymi: grafika komputerowa i multimedia, koło teatralne. Będzie realizowany projekt muzyczny polegający na nagraniu płyty przez uczniów. Szkoła będzie nadal współpracować z BPN w Ustrzykach Dolnych w ramach Programu Edukacji Ekologicznej. Przystąpimy do projektu polsko-słowackiego, którego celem będzie przybliżenie obszaru pogranicza. Współpracujemy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie w realizacji projektu systemowego pn. „Program stypendialny dla uczniów szczególnie uzdolnionych z terenu województwa podkarpackiego”. Dzięki temu nasi uczniowie, uzdolnieni pod względem matematyczno-przyrodniczym, mają opracowywane Indywidualne Plany Rozwoju, które*

realizowane są pod okiem opiekunów i przy stypendialnym wsparciu finansowym. Warto nadmienić, że mieliśmy 2. miejsce w całym powiecie sanockim na egzaminie gimnazjalnym z części historii i wiedzy o społeczeństwie. Jeszcze szerzej otwieramy drzwi dla rodziców i zapraszamy do współpracy – mówi dyrektor zagórskiego gimnazjum **Tomasz Rudy**.

Różnorodna gama zajęć pozalekcyjnych oraz wiele niezwykle interesujących projektów edukacyjnych składa się na ofertę adresowaną do uczennic i uczniów Gimnazjum im. Jana Pawła II w Tarnawie Dolnej, gdzie w bieżącym roku będzie się uczyć: 57 uczniów w klasach pierwszych, 62 w klasach drugich i 58 w klasach trzecich. Łącznie w siedmiu oddziałach naukę będzie pobierało 177 gimnazjalistek i gimnazjalistów. Oprócz zajęć obowiązkowych, wynikających z ramowych planów nauczania, młodzież będzie mogła rozwijać swoje umiejętności, poszerzając wiedzę na dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych. - *W bieżącym roku szkolnym oferta zajęć dodatkowych jest bardzo bogata. Każdy uczeń znajdzie coś dla siebie. Łącznie realizowanych jest 39 godzin zajęć dodatkowych, których celem jest: rozwój zainteresowań, zwiększanie szans edukacyjnych dzieci mających trudności w nauce. Na zajęciach uczniowie mają możliwość poznania historii swojej najbliższej okolicy, tradycji regionalnych, walorów przyrodniczych, działań ekologicznych. Na zajęciach językowych mogą rozwijać swoje kompetencje w zakresie posługiwania się językiem ojczystym i językami obcymi: angielskim i niemieckim. Spora ilość zajęć dodatkowych dotyczy rozwijania kompetencji z przedmiotów matematyczno-przyrodniczych. Zainteresowani mogą szlifować także swoje zdolności artystyczne na spotkaniach teatralnych, muzycznych czy tanecznych* – wylicza **Melchior Ryniak**, dyrektor tarnawskiego gimnazjum.

Podczas wakacji zarówno w szkole, jak i w najbliższym otoczeniu gimnazjum zostały przeprowadzone drobne prace remontowe, mające na celu poprawę estetyki oraz zapewnienie bezpieczeństwa uczniom. Naprawione zostały ławeczki przy szkole, odmalowano kilka pomieszczeń, zmodernizowano pracownię informatyczną, kuchnię. Uzupełniono i wymieniono gaśnice przeciwpożarowe, oznakowania, itp. Rozpoczęto gruntowny remont dwóch łazienek i pomieszczenia socjalnego. W planach jest modernizacja klaso-pracowni w związku z doposażaniem o nowe pomoce dydaktyczne. Marzeniem dyrektora Ryniaka wieńczącym wymienione tu roboty

Gminna inauguracja roku szkolnego odbyła się w Szkole Podstawowej w Porażu.

byłaby termomodernizacja całego kompleksu szkolnego.

Przy współpracy ze Stowarzyszeniem „Nasza Przyszłość Tarnawa” realizowany jest program „Umiem pływać”. Analogiczne partnerstwo z Fundacją Bieszczadzką zawoocowało projektem „Młode Bieszczady”, przyczyniającym się do rozwoju demokracji oraz umiejętności artystycznych i dziennikarskich młodzieży. W celu pełnej realizacji założeń Programu Wychowawczego i Profilaktycznego utrzymywane są owocne kontakty z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Sanoku, Strażą Graniczną, Policją, Urzędem Pracy, Aresztem Śledczym, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Kultury i Sportu w Zagórz, Sanockim Domem Kultury, Bieszczadzkim Parkiem Narodowym oraz Nadleśnictwem Lesko.

Tarnawskie gimnazjum podejmuje szereg działań na rzecz lokalnego środowiska. Uczniowie przygotowują: imprezy okolicznościowe, akcje humanitarne, ekologiczne i promujące zdrowy tryb życia (wspieranie Domu Dziecka w Krośnie, misji w Afryce, niepełnosprawnych, itp.) Gimnazjaliści z Tarnawy dbają o miejsca pamięci narodowej.

A jak zapowiada się nowy rok szkolny w Szkole Podstawowej im. W. Witosa w Tarnawie Dolnej? Z oświatowych statystyk wynika, iż do placówki tej będzie uczęszczać 166 uczniów. Wychowaniem przedszkolnym objęto 39 dzieci, w tym osiemnaścioro 5-latków.

- *Szkoła realizuje zajęcia obowiązkowe zgodnie z ramowym planem nauczania, ale oferuje również różnorodne zajęcia pozalekcyjne. Są to zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów, np.: matematyczne, przyrodnicze, techniczne, sportowe, językowe oraz innowacje pedagogiczne, których celem jest pogłębianie wiedzy uczniów z różnych dziedzin nauki oraz kształtowanie właściwych postaw społecznych, etycznych, zdrowotnych, patriotycznych. Ponadto w swojej ofercie szkoła posiada zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne uczniów, w tym logopedyczne, dydaktyczno-wyrównawcze, gimnastykę*

*korekcyjną. Łącznie 34 godziny zajęć dodatkowych – wyjaśnia dyrektor Szkoły Podstawowej w Tarnawie Dolnej **Joanna Rudy**.*

Uczniowie tarnawskiej podstawówki biorą udział w wielu interesujących przedsięwzięciach edukacyjnych. Do takich należy zaliczyć projekt „Umiem pływać”, na realizację którego środki finansowe pozyskało Stowarzyszenie „Nasza Przyszłość – Tarnawa”. Nauka pływania odbywała się na basenie „Delfin”

w Ustrzykach Dolnych. Uczniowie klas I - III brali udział w projekcie „Indywidualizacja procesu nauczania uczniów klas I - III Gminy Zagórz”. Celem zajęć było rozwijanie zainteresowań matematyczno-przyrodniczych oraz wspomaganie uczniów z trudnościami edukacyjnymi. Wymiernym sukcesem szkoły było pozyskanie 21 tys. zł na zakup pomocy dydaktycznych. We współpracy ze środowiskiem lokalnym, Lasami Państwowymi oraz LOP realizowano projekt edukacyjny „Śmieci mniej – Ziemi lżej”, którego głównym zadaniem było kształtowanie właściwych zachowań proekologicznych. Obecnie szkoła realizuje projekt „Promujemy zdrowie”, obejmujący działania prozdrowotne.

Celem poprawy warunków nauki i bezpieczeństwa sukcesywnie wzbogacana jest baza szkoły. Utworzono nową pracownię komputerową, by każdy uczeń mógł mieć odrębne stanowisko, zamontowano stojaki rowerowe, odmalowano urządzenia na placu zabaw, jak również wykonano nowe ogrodzenie studni głębinowej. Za środki pozyskane z PZU zakupiono i zamontowano na budynku szkoły lampy zewnętrzne z czujnikami ruchu. Działania te poparte dużym zaangażowaniem grona pedagogicznego i dobrą współpracą z rodzicami tworzą dogodne warunki do osiągania przez uczniów licznych sukcesów w kuratorskich olimpiadach przedmiotowych oraz prestiżowych ogólnopolskich konkursach (Olimpus, Panda, Albus), nie mówiąc już o dobrych lokatach w zawodach sportowych.

Do odświeżonych wnętrz (korytarze i szatnia odmalowane z inicjatywy dyrektora w ramach posiadanych środków budżetowych) powrócili po wakacyjnej przerwie uczniowie Szkoły Podstawowej w Łukowem. W bieżącym roku szkolnym w placówce tej będzie się kształcić 83 uczniów, w tym 15 dzieci sześciolatków i 12 dzieci pięcioletników. Szkoła oferuje swoim podopiecznym 28 godzin tygodniowo różnych zajęć pozalekcyjnych. Zajęcia adresowane do uczniów klas I – VI mają na celu: wyrównywanie szans

edukacyjnych uczniów, rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów, pobudzanie logicznego myślenia, kreatywności, przygotowanie do publicznych wystąpień, rozbudzanie estetyki i wrażliwości na piękno, rozbudzanie chęci poznawania, poszerzanie wiadomości i umiejętności, rozwijanie sprawności fizycznej, kształtowanie nawyków zdrowego stylu życia, pokazanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu, kształtowanie postaw proekologicznych, inspirowanie do podejmowania działań na rzecz własnego rozwoju.

Dyrektor Szkoły Podstawowej w Łukowem **Anna Grochowianka** zapytana o najbliższe zamierzenia inwestycyjne odpowiada: - *W naszych planach jest budowa skoczni do skoku w dal, boisko wielofunkcyjne, doposażenie bazy dydaktycznej, podjazd dla niepełnosprawnych.*

Zmodernizowana baza oświatowa z pewnością ułatwi realizację licznych projektów i programów oświatowych takich, jak m.in.: „Pływać każdy może – nauka pływania dla dzieci Gminy Zagórz” (realizowany we współpracy z Gminą Zagórz), „Szkłanka Mleka” i „Owoce w Szkole” (realizowane we współpracy z Agencją Rynku Rolnego), „Klub Bezpiecznego Puchatka”, „Moja szkoła jest bezpieczna” oraz „Z Ekologią na ty”. Szkoła Podstawowa w Łukowem nie stroni od innowacji edukacyjnych, czego dowodem są realizowane obecnie programy takie jak: „Żywe słowo”, „Polskie tańce ludowe”, „Mali sportowcy” oraz „Trenuj z nami”.

O harmonijny i interdyscyplinarny rozwój uczniów dba również dyrekcja i grono pedagogiczne Szkoły Podstawowej w Zahutyńiu. W tej placówce w roku szkolnym 2013/2014 w klasach I - III naukę rozpoczęło 22 uczniów, natomiast w oddziale przedszkolnym 35 dzieci, z czego 16 w grupie 5- i 6-latków, 19 w grupie 3- i 4-latków. Szkoła zorganizowała zajęcia dodatkowe dla dzieci z klasy 0, jak również uczniów szkoły podstawowej mające na celu: wyrównywanie szans edukacyjnych, rozwój zainteresowań, korygowanie zaburzeń mowy, zwiększenie aktywności fizycznej i artystycznej w ilości 10 godzin tygodniowo. W okresie wakacji odmalowano dwie sale lekcyjne i pokój nauczycielski. Dodatkowo w pokoju nauczycielskim i jednej klasie wyczyszczono i odmalowano parkiet. W drugiej sali lekcyjnej stare płytki PCV zastąpiła nowa wykładzina typu Gamrat. W korytarzu szkolnym część lamperii wyłożono masą żywiczną. Warto podkreślić, iż materiały budowlane zużyte do wspomnianych prac remontowych zostały zakupione z budżetu szkoły. Wszystkie prace budowlano-remontowe to wspólne dzieło szkolnego konserwatora, wspieranego nieodpłatnie przez wolontariuszy. W tegorocznych planach inwestycyjnych szkoły znalazły się takie zadania, jak: dokończenie budowy ogrodzenia terenu szkolnego, wyłożenie wokół szkoły chodnika oraz odnowienie parkietu w sali gimnastycznej. Dyrektor SP w Zahutyńiu **Wanda Izdebska** indagowana na temat ciekawych projektów edukacyjnych realizowanych w zahutyńskiej podstawówce

odpowiada: - *W ostatnim czasie nasza szkoła realizowała projekt „Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych w Gminie Zagórz”. Obecnie przystąpiliśmy do projektu „Pływać każdy może – nauka pływania dla dzieci Gminy Zagórz”. Oba projekty realizowane są we współpracy z Urzędem Miasta i Gminy Zagórz.*

Podobnie jak w przypadku większości wymienionych wcześniej placówek oświatowych, również w Szkole Podstawowej w Czaszynie okres wakacyjny wykorzystano do gruntownego liftingu bazy lokalowej. - *W efekcie przeprowadzonych prac remontowych odnowiono podłogi w 8 pomieszczeniach szkolnych, odmalowano 4 sale lekcyjne, odnowiono lamperie na korytarzach szkolnych. Przeniesiono pracownię komputerową do innego większego pomieszczenia. Utworzono salę zabaw dla uczniów klas I - III. Wszystkie prace sfinansowane zostały z budżetu szkoły – informuje dyrektor SP w Czaszynie **Elżbieta Stefanowska**. W odnowionej w opisanym powyżej zakresie placówce, w bieżącym roku szkolnym uczyć się będzie 111 uczennic i uczniów. Do klasy „0” zapisano 21 dzieci, w tym 11 pięcioletków. Z myślą o dzieciach z klas I-VI przygotowano bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych w wymiarze 29,5 godzin tygodniowo. W tym bloku edukacyjnym przewidziano zajęcia rozwijające*

indywidualne talenty i zdolności, jak również ćwiczenia wyrównawczo-korygujące, adresowane szczególnie do uczniów mających trudności w nauce. Dodatkowe zajęcia mają rozwijać uczniowskie pasje z dziedzin takich jak: sport, literatura, matematyka, informatyka, ekologia, język angielski. Duży nacisk w edukacji podopiecznych SP w Czaszynie kładzie się na wychowanie komunikacyjne, przygotowujące do bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym. Innowacją pedagogiczną na wagę ludzkiego zdrowia i życia jest program pn. „Potrafię ratować i dbać o swoje zdrowie”. Ponadto w ofercie edukacyjnej czaszyńskiej podstawówki znalazła się gimnastyka korekcyjno-kompensacyjna – dla uczniów z wadami postawy oraz zajęcia wyrównawcze z języka polskiego i matematyki. Przy współpracy z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Kultury i Sportu w Zagórz prowadzone jest Społeczne Ognisko Muzyczne oferujące indywidualną naukę gry na gitarze i keyboardzie. Oprócz indywidualnych lekcji gry na wspomnianych instrumentach uczniowie cztery razy w tygodniu uczestniczą również w zajęciach z teorii muzyki i umuzykalnienia. Kierując się starożytną maksymą „W zdrowym ciele – zdrowy duch” SP Czaszyna uczestniczy w gminnym projekcie pt. „Pływać każdy może - nauka pływania dla dzieci Gminy Zagórz”. A po wzmożonym wysiłku fizycznym zaostrzone, uczniowskie

apetyty zaspokajane są w ramach projektów: „Szkłanka mleka dla każdego ucznia” oraz „Owoce w szkole” dla uczniów klas I-III – realizowanych we współpracy z Agencją Rynku Rolnego.

Od redakcji

Obszernym wyborem tekstów o tematyce oświatowej wznawiamy po wakacyjnej przerwie naszą stałą rubrykę redakcyjną pt. „Szkolne wieści”. Zgodnie z naszymi wcześniejszymi zapowiedziami, chcemy za jej pośrednictwem promować nauczycieli i uczniów, którzy odnosząc sukcesy na różnych polach działalności edukacyjno-wychowawczej wybijają się ponad przeciętność. Z uwagi na ograniczoną objętość naszego biuletynu nie mamy możliwości publikowania wszystkich nadsyłanych do nas tekstów oświatowych jednocześnie. Materiały, które nie ukazały się w niniejszym numerze „Nad Osławą” będą sukcesywnie publikowane w kolejnych wydaniach naszego biuletynu. Dla szkolnych aktualności zawsze otworem stoi nie tylko nasz biuletyn, ale również oświatowa zakładka pt. „Szkolne wieści” funkcjonująca na gminnej witrynie internetowej www.zagorz.pl. Na szkolne newsy czekamy pod adresem e-mail: jzuba@zagorz.pl

BURMISTRZ DOCENIŁ PEDAGOGÓW I UCZNIÓW

W dniu 27 czerwca br. w Sali Narad zagórskiego magistratu wyróżniający się nauczyciele i uczniowie z terenu Gminy Zagórz zostali uhonorowani nagrodami Burmistrza Zagórz za szczególne osiągnięcia w pracy dydaktycznej, wysokie lokaty w olimpiadach i konkursach przedmiotowych oraz za działania na rzecz wspomaganie uczniów o szczególnych potrzebach edukacyjnych.

Pamiętkowe zdjęcie uczestników spotkania.

Wśród wyróżnionych nauczycieli znaleźli się pedagodzy z Gimnazjum nr 2 w Zagórz: **Krystyna Witowicz**, **Patryk Nisiewicz**, **Maria Wańcowiak** oraz **Renata Kaczmarska** (Gimnazjum w Tarnawie Dolnej), a także **Iwona Pałasz** – nauczycielka ze Szkoły Podstawowej w Czaszynie. Gospodarz uroczystości burmistrz Zagórz **Ernest Nowak** składając wyróżnionym pedagogom gratulacje poparte nagrodami finansowymi podkreślał, iż edukacja na wysokim poziomie jest we współczesnych realiach społecznych i gospodarczych najcenniejszym kapitałem, jaki może otrzymać młodzież wchodząca w dorosłe życie. – *To dzięki naszemu zaangażowaniu i pasji, z jaką wykonujecie państwo swe obowiązki zawodowe możemy być dumni z licznych sukcesów naszej młodzieży podczas olimpiad i konkursów przedmiotowych. Trudno o lepszą formę*

promocji naszej społeczności – mówił gospodarz zagórskiej gminy.

W tym kontekście na miano naukowych ambasadorów Gminy Zagórz zasłużyli sobie: **Bartosz Iwanowski** - uczeń Szkoły Podstawowej nr 1 w Zagórz, **Dawid Kita**, **Przemysław Kasprzyk**, **Mateusz Witowicz** - uczniowie Gimnazjum nr 2 w Zagórz oraz **Justyna Sitarz** - uczennica Szkoły Podstawowej w Czaszynie. Wyszczególnieni uczniowie zostali uhonorowani atrakcyjnymi nagrodami rzeczowymi oraz dyplomami, w których

burmistrz Ernest Nowak skierował do ich laureatów przesłanie o następującej treści: - *Serdecznie gratuluję Ci znakomitych wyników w konkursach. Świadczą one nie tylko o ciężkiej i wytrwałej pracy, ale również o dużej dojrzałości i odpowiedzialności. Mam nadzieję, że otrzymana nagroda zmotywuje Cię do dalszego rozwoju oraz doskonalenia wiedzy i umiejętności. Stanie się także dla Ciebie impulsem do jeszcze większej pracy oraz umocni Cię w dążeniu do realizacji własnych marzeń i aspiracji. Niech nauka będzie dla*

Ciebie nie tylko formą spełniania ambicji, ale przede wszystkim życiową przygodą, dającą wiele zadowolenia i wyznaczającą cel. Mam nadzieję, że w przyszłości usłyszymy jeszcze o Tobie za sprawą wspaniałych osiągnięć naukowych.

Podczas mniej oficjalnej - finałowej części opisywanej tu uroczystości znalazł się czas na: poczęstunek, rozmowy o wakacyjnych planach oraz wspólne pamiątkowe zdjęcie.

INTERNETOWA REWOLUCJA

z Łukaszem Woźniczakiem – sekretarzem Gminy Zagórz rozmawia Jerzy Zuba

- **Od dłuższego czasu bezpośrednio nadzoruje Pan wdrażanie projektu z dziedziny informatyki, w kontekście którego w zagórskim magistracie bardzo często słyszy się słowo „rewolucja”. Czy rzeczywiście takie określenie jest adekwatne do skali przedsięwzięcia?**

Projekt, o którym tu mówimy nosi nazwę „Eliminacja wykluczenia cyfrowego w Gminie Zagórz”. Myślę, że już z uwagi na ponad 7,2-milionową kwotę dofinansowania przedsięwzięcie to zasługuje na miano przełomowego i rewolucyjnego.

- **Czy gminę stać na taki wydatek?**

W tym wypadku mamy do czynienia ze stuprocentowym dofinansowaniem. Aż 85% wspomnianej tu kwoty stanowią środki UE w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, a pozostałe 15% to dotacja celowa z publicznych środków krajowych.

- **Kiedy gmina zaczęła starać się o te środki i na co będą one wydatkowane?**

Wniosek złożyliśmy w maju 2011 r. W sierpniu 2012 r. podpisaliśmy umowę i już wkrótce rozpoczniemy właściwą realizację projektu. Obecnie finalizujemy negocjacje związane ze zmianą technologii. Ich owocem będzie podpisanie aneksu do wspomnianej umowy, na mocy którego schyłkowa już w tym momencie technologia WiMAX zostanie zamieniona na standard LTE. Kiedy składaliśmy wniosek WiMAX była technologią wiodącą, a obecnie odchodzi już do lamusa. Za pozyskane przez nas środki do 42 podległych Gminie Zagórz jednostek takich, jak np. szkoły, świetlice wiejskie zakupimy w sumie 210 komputerów. Ponadto zostanie wybudowana szkieletowa sieć w postaci masztów i wież za, pośrednictwem których Internet trafi do naszych odbiorców. Dodatkowo sprzęt komputerowy wraz z bezpłatnym dostępem do Internetu trafi do 37 indywidualnych odbiorców w sposób szczególnie doświadczających wykluczenia cyfrowego.

Łukasz Woźniczak - sekretarz Gminy Zagórz.

- **W jaki sposób wyselekcjonowano tę grupę?**

Na przełomie sierpnia i września br. gmina ogłosiła nabór beneficjentów ostatecznych projektu. W oparciu o szczegółowe kryteria spośród ponad 40 nadesłanych aplikacji wyselekcjonowaliśmy wstępnie 37 gospodarstw domowych, które chcielibyśmy objąć naszą internetową rewolucją. Jednakże ostateczną liczbę beneficjentów projektu będzie można ustalić dopiero po wykonaniu infrastruktury przesyłowej, której koszt szacujemy na ponad 5 mln zł. Dzięki powstałej w ten sposób sieci Internet trafi nie tylko do osób indywidualnych, ale również do tych odbiorców, którzy będą korzystać z niego za pośrednictwem wspomnianych wcześniej 42 jednostek gminnych. W projekcie przewidziano również przeszkolenie 500 osób z obsługi komputera. W planach jest także specjalna strona internetowa projektu, która ułatwi korzystanie z niego zarówno bezpośrednim,

jak i pośrednim beneficjentom. Dzięki wybudowanej infrastrukturze technicznej na terenie gminy powstanie kilka hot spotów, czyli miejsc darmowego dostępu do Internetu.

- **Wymienione przez Pana korzyści są ewidentne, ale opisana tu infrastruktura techniczna od początku eksploatacji będzie wymagać nakładów na obsługę, konserwację i ewentualne naprawy. Tymczasem przepisy unijne zabraniają komercyjnego wykorzystywania inwestycji realizowanych ze środków UE w tzw. okresach trwałości projektów, które liczy się w latach. Czy nie obawia się Pan takiej ewentualności, że z czasem zagórski samorząd będzie musiał dokładać do tego internetowego „interesu”?**

W naszym przypadku okres trwałości projektu będzie trwał 5 lat. To właśnie z uwagi na aspekt czasowy tak uparcie walczyliśmy o najnowszą technologię LTE. Bez względu na ostateczne rozstrzygnięcia, już za pięć lat infrastruktura techniczna warta ponad 5 mln zł, i przypomnijmy - sfinansowana w całości ze środków zewnętrznych będzie mogła przynosić gminie finansowe profity. W jaki sposób? Możliwości jest wiele. Myślimy o monitoringu wizyjnym i przemysłowym. A dlaczego nie rozwijać telefonii internetowej VoIP? Nasze maszty i wieże z pewnością mogą zainteresować operatorów sieci komórkowych, którzy nie kwapią się ostatnio do budowy tego rodzaju kosztownych instalacji. Konstrukcje te będzie można korzystnie wydzierżawiać, likwidując tym samym białe plamy na gminnej mapie telefonii komórkowej. W najbliższym czasie ogłoszony zostanie przetarg na wykonawcę projektu według modelu zaprojektuj i wybuduj.

- **Kiedy można się spodziewać finalizacji całego projektu?**

W grudniu 2014 roku.

- **Dziękuję za rozmowę.**

JAŚNIEJ, ŁADNIEJ I TANIEJ...

Oto korzyści płynące dla mieszkańców zagórskiego Osiedla Domów Jednorodzinnych (ODJ) z inwestycji zrealizowanej na przełomie lipca i sierpnia br.

Przedsięwzięcie, o którym tu mowa dotyczyło remontu oświetlenia ulicznego ulic Modrzewiowej i Kwiatowej oraz budowy całkowicie nowej infrastruktury na ulicy Wiodkowej. W ramach robót zainstalowano 11 nowoczesnych, metalowych słupów oświetleniowych, które w wypadku dwóch pierwszych ulic zastąpiły 25-letnie, zdezelowane, betonowe maszty. Nowo powstałe punkty oświetleniowe wyposażone w energooszczędne żarówki połączyła kilkusetmetrowa sieć energetyczna. Co ciekawe, inwestycja o rynkowej wartości 100 tys. zł. zamknęła się kwotą 35 tys. zł. – *Zaoszczędziliśmy tak wiele dzięki temu, że prace, zarówno prace pro-*

jektowe, jak i budowlane wykonywane były systemem gospodarczym przy ogromnym zaangażowaniu mieszkańców. W tym kontekście na szczególne podziękowania zasługują: Grzegorz Marszałek za fachowe wsparcie geodezyjne, Urząd Gminy Zagórz za oddelegowanie pracowników interwencyjnych. Wiele pracy i pozytywnej energii wniósł w nasze dzieło Edward Bukowski – przewodniczący Zarządu ODJ. Korzystając z okazji serdecznie dziękuję wszystkim instytucjom i osobom, które wsparły nasze działania – podkreśla ich inicjator i koordynator, mieszkaniec ODJ i jednocześnie przewodniczący Rady Miejskiej w Zagórz Jan Różycki.

Nowe słupy oświetleniowe na ODJ.

CZASZYN I PORAŻ BLIŻEJ SIEBIE!

Widok na drogę od strony Czaszyna.

Tytułowe zbliżenie pomiędzy oboma miejscowościami zaistniało dzięki remontowi drogowego skrótu o długości 1,8 km, który do tej pory był przejezdny wyłącznie dla posiadaczy traktorów i samochodów terenowych.

Dzięki nakładom finansowym budżetu gminnego, uzupełnionych środkami sołectw Czaszyna i Porąż, po utwardzonej i poszerzonej do 3,5 metra drodze bezpiecznie poruszać się będą również posiadacze samochodów osobowych i piesi. Opiswane tu przedsięwzięcie razem z oddanym niedawno do użytku skrótem drogowym Czaszyna – Tarnawa Górna ma w odniesieniu do trwającego remontu drogi wojewódzkiej nr 892 duże znaczenie jako alternatywny szlak komunikacyjny. Gruntownie odremontowana droga sprzyjać będzie rozwojowi budownictwa

mieszkaniowego z uwagi na ułatwiony dostęp do potencjalnych działek budowlanych. Bardzo chwalą ją sobie także rolnicy, którzy mieli do tej pory bardzo utrudniony dojazd do swoich pól. W tym kontekście słowa uznania należą się inicjatorom anonsowanego tu zadania tj.: **Leonowi Dąbrowskiemu, Krzysztofowi Bryndzy, Markowi Szparze, Kacprowi Kuzio, Grzegorzowi Czepielowi, Czesławowi Łucowi.** O wsparcie sprzętowe robót w postaci koparki zadbał wicestarosta sanocki **Wacław Krawczyk.**

MINĘŁA PIERWSZA KADENCJA MRGZ

W lipcu br. zakończył się dwuletni okres działalności Młodzieżowej Rady Gminy Zagórz (MRGZ). U progu kolejnej kadencji przyszedł czas na podsumowanie dotychczasowej pracy młodzieżowych liderów oraz przygotowania do kolejnych wyborów...

Historia MRGZ rozpoczęła się 17 czerwca 2011 roku kiedy to przeprowadzono pierwsze wybory do tego gremium. Młodzieżowy plebiscyt odbywał się na terenie obwodów wyborczych pokrywających się z obwodami szkolnymi gimnazjów. Na ogólną liczbę 444 osób uprawnionych do głosowania z czynnego prawa wyborczego skorzystało 292 wyborców. Inauguracyjna sesja MRGZ odbyła się 5 lipca 2011 roku. Zaszczytne i odpowiedzialne funkcja

przewodniczącej MRGZ przypadła **Jolancie Walko.** W ciągu dwóch lat działalności młodzieżowi radni uczestniczyli w akcjach dobroczynnych, działaniach promocyjnych, warsztatach i szkoleniach organizowanych m.in. w ramach polsko-szwajcarskiego projektu „Akademia Demokracji i Rozwoju”. – *Patrząc z perspektywy dwóch lat działalności Młodzieżowej Rady Gminy Zagórz myślę, że powołanie tego organu było słusznym posunięciem.*

*Edukację w zakresie demokracji i budowania społeczeństwa obywatelskiego trzeba inicjować od najmłodszych lat. Jak przy każdym debiucie nie obyło się bez potknięć i błędów. W najbliższym czasie planujemy oficjalne podsumowanie kadencji z udziałem odchodzących radnych młodzieżowych. Będzie to dobra okazja do analizy nabytych doświadczeń, po to aby zoptymalizować funkcjonowanie MRGZ w drugiej kadencji – podkreśla inicjator powołania tego gremium burmistrz Zagórz **Ernest Nowak.***

FALLKLANDOM STUKNĘŁO 20 LAT!

Ze Stanisławem Falem – współwłaścicielem firmy Fallklandy w Zahutyniu – rozmawia Anna Jankowska.

- **W bieżącym roku firma Fallklandy obchodzi jubileusz 20-lecia. W jakich okolicznościach powstała jubilatka i kto był jej pomysłodawcą?**

Po zmianach ustrojowych zaistniałych w 1989 r., w naszym kraju powstały sprzyjające warunki do zakładania działalności gospodarczej. Dlatego też wspólnie z moim bratem Edwardem postanowiliśmy założyć własną, rodzinną firmę. Rozpoczęła ona działalność z dniem 1 lutego 1993 r. pod nazwą PPHU Fallklandy. W okresie późniejszym nasze przedsiębiorstwo przekształciliśmy w Spółkę Cywilną, a następnie w Spółkę Jawną o nazwie Fallklandy Stanisław i Edward Fal w Zahutyniu. Pod tą nazwą funkcjonujemy do dnia dzisiejszego.

- **Jak zmieniała się Państwa działalność na przestrzeni lat?**

Początki nie były łatwe. W tamtym okresie produkcja odbywała się w garażu mojego budynku mieszkalnego w oparciu o proste, najczęściej ręczne urządzenia i przyrządy do obróbki drewna. Od samego początku

do chwili obecnej podstawowym kierunkiem działalności jest produkcja opakowań transportowych do nawijania kabli i przewodów, bębnow drewnianych wielokrotnego użycia. Pod koniec lat 90-tych ubiegłego wieku zakupiliśmy obiekty w Zahutyniu od Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa oddział Terenowy Rzeszów, do których przeniesiono produkcję. W latach 2001 – 2010 nastąpił intensywny rozwój firmy. Firma doposażyła się w nowe maszyny i urządzenia specjalistyczne. Nastąpił znaczny wzrost produkcji. Spółka przerabia obecnie około 14 tys. m³ drewna rocznie.

- **Ilu pracowników obecnie zatrudniacie?**
Obecnie spółka zatrudnia 36 pracowni-

ków na umowie o pracę, w tym pięć kobiet, oraz 19 zleceniobiorców na podstawie umowy zlecenia.

- **Jak ocenia Pan bieżący rok pod względem przychodów?**

W roku bieżącym, z uwagi na spowolnienie gospodarcze, występuje spadek przychodów na rynku krajowym, natomiast przychody na eksport mają tendencję wzrostową.

- **Jaka jest strategia działania firmy?**

Celem strategicznym działania naszej firmy jest dalszy dynamiczny rozwój w długiej perspektywie czasowej. Staramy się optymistycznie patrzeć w przyszłość, a tym samym planować kolejne ambitne działania zmierzające do osiągania najlepszych wyników.

- **Czego sobie, współnikowi i swoim pracownikom chciałby Pan życzyć na kolejne 20 lat funkcjonowania firmy?**

Na kolejne dwudziestolecie wszystkim osobom związanym z naszą firmą życzę dużo zdrowia, dalszego rozwoju produkcji, trafionych decyzji inwestycyjnych i dobrych rozwiązań formalno - prawnych dotyczących przedsiębiorczości.

- **Dziękuję za rozmowę.**

PORAŻ ZYSKAŁ MINIPARK ZE ŚCIEŻKĄ HISTORYCZNĄ

Tytułowy obiekt to materialne pokłosie projektu zrealizowanego przez Ochotniczą Straż Pożarną (OSP) w Porażu w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy.

Głównym celem inicjatywy podjętej przez poraskich strażaków w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Promocja Kultury i Tradycji „Nasz Poraż” była promocja ich miejscowości, której prawie 700-letnia historia sięga czasów króla Kazimierza Wielkiego. Zapewne nie wszy-

scy wiedzą, że Poraż lokowany był na prawie magdeburskim, a jego pierwotna nazwa brzmiała Kuntzendorf. Te odległe fakty historyczne stały się dla grupy tutejszych społeczników inspiracją do działań na rzecz rozwoju i rozwiązywania współczesnych problemów porażan. W opisywanym tu projekcie jako podstawowy problem tej lokalnej społeczności wskazuje się wysokie bezrobocie. Skuteczną receptą na jego zmniejszenie zwłaszcza w środowisku wiejskim niewątpliwie jest tworzenie gospodarstw agroturystycznych. - *Obecnie w Porażu jest kilkanaście gospodarstw agroturystycznych. Stworzenie dalszych kilkunastu baz noclegowych dałoby zatrudnienie kilkudziesięciu osobom. Ludzie ci nie musieliby już korzystać z zasiłków z pomocy społecznej czy urzędów pracy – podkreśla Krzysztof Bryndza – autor projektu, radny Gminy Zagórz i sołtys Poraża w jednej osobie.*

Minipark w Porażu.

Na ile główne działanie projektowe w postaci urządzenia obok Domu Strażaka w Porażu miniparku przyczyni się do rozwoju agroturystyki pokaże czas. Na razie porażanie zyskali wspaniałe miejsce do wypoczynku i rekreacji, które z uwagi na wysokie walory estetyczne jest ozdobą wsi. W miniparku wykonane zostały alejki spacerowe wraz z ławkami do odpoczynku. Ponadto teren został obsadzony skalniakami, drzewami i krzewami. W jego centralnym punkcie umieszczono małą fontannę, która będzie pozytywnie oddziaływać na zdrowie i samopoczucie wypoczywających w jej pobliżu mieszkańców i turystów. Dzięki zainstalowanym na terenie miniparku tablicom edukacyjnym, relaks i wypoczynek można łączyć z poszerzaniem wiedzy na temat historii oraz osobliwości kulturalno-przyrodniczych Poraża.

Na terenie urokliwego skweru nieprzypadkowo zamontowano również grill ogrodowy. Sąsiedztwo z Domem Strażaka, w którym co roku odbywa się ok. 30 różnego rodzaju imprez takich jak: festyny, wesela, zawody

sportowe czy zawody strażackie ma inspirować do poznawania i praktykowania bogatych tradycji kulinarnych Porąża. Jak powszechnie wiadomo, ich najsukcesywniejszymi promotor-

kami są członkinie miejscowego Koła Gospodyń Wiejskich serwujące takie lokalne specyfiki, jak: pieczone pierogi z „maczajką” czy „bobalki” z makiem. - *Kto nie próbował, ten*

niech żałuje stwierdzają zgodnie: sołtys Bryndza i porascy strażacy, zapraszając do odkrywania licznych i bogatych walorów turystycznych swojej miejscowości.

PASJA W KLASZTORNYPH RUINACH

Scena ukrzyżowania Jezusa w scenografii ruin klasztornych.

Pasja, czyli fragmenty Ewangelii opowiadające o ostatnich godzinach życia i Męce Jezusa Chrystusa, stała się kanwą widowiska, które 14 września br. w niesamowitej scenerii ruin zagórskiego klasztoru i wiodącej do niego Drogi Krzyżowej zainscenizowała grupa młodzieżowa „Effata” działająca pod kierownictwem ks. Wikariusza Przemysława Macnara.

Obfitujące w wyjątkowe przeżycia artystyczne i religijne spotkanie rozpoczęło się o godz. 18 mszą świętą. Następnie kilkusetosobowy pochód wyruszył spod kościoła parafialnego w Starym Zagórze w kierunku ruin klasztornych, kontemplując kolejne stacje zagórskiej Drogi Krzyżowej. Młodzi aktorzy z wielką wrażliwością kreowali role wszystkich postaci biblijnego dramatu. Ogromne zainteresowanie, z jakim spotkał się ten wyjątkowy spektakl świadczy, iż gruntownie restaurowane w obecnej kadencji samorządu wzgórze klasztorne wraz z prowadzącą do niego Drogą Krzyżową ma szansę stać się niebawem

prężnym ośrodkiem ruchu pielgrzymkowego na miarę sławnych nie tylko w Polsce Kalwarii Zebrzydowskiej i Paclawskiej.

Widowisko pasyjne zgromadziło liczną publiczność.

KLASZTOR PIĘKNIEJE W OCZACH!

Z satysfakcją informujemy, że anonsowane w ostatnim numerze naszego biuletynu prace konserwatorskie prowadzone na wzgórzu klasztornym są już na finiszu. 29 listopada br. przewidywane jest oddanie do użytku urządzonego na jednej z kościelnych wież tarasu widokowego oraz przyklasztornego ogrodu. W tym samym czasie zakończy się remont elewacji frontowej ruin świątyni stanowiącej serce całego zespołu klasztornego.

Kosztorysowa wartość tych ostatnich robót wynosi 233 tys. zł. Na remont kościelnego frontonu prowadzony przez firmę „POL-BUD” Grzegorz Buczkowicz z Przysietnicy, Gmina Zagórze pozyskała dotacje od Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z siedzibą w Przemyślu w wysokości 100 tys. zł. oraz dodatkowe 40 tys. zł od Marszałka

Prace budowlane przy tarasie widokowym na jednej z kościelnych wież.

Województwa Podkarpackiego. Odremontowana fasada będzie doskonale korespondować z nowo powstałymi atrakcjami turystycznymi w postaci tarasu widokowego i ogrodu przyklasztornego. W tym ostatnim posadzone będą m.in.: stare odmiany jabłoni, róże i zioła. Niezwykłą atmosferę tego miejsca będzie można kontemplować siedząc na ławeczkach ustawionych wzdłuż kamienistych alejek. Jednocześnie z urządzaniem ogrodu, wykonawca robót – firma „Tatry” z Myślenic – finalizuje budowę tarasu widokowego, na którym montowane są obecnie metalowe balustrady oraz luneta do obserwacji niepowtarzalnych

widoków na dolinę rzeki Osławy, Gór Słonnych, Zagórza i okolic.

Wszystkie wyszczególnione tu obiekty są elementem projektu pn. „Budowa wieży widokowej w Zagórzu - promocja obszarów NATURA 2000” o wartości 1,3 mln zł. Należy podkreślić, iż 85% tej kwoty stanowi dotacja pozyskana przez zagórski samorząd w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013.

Odtwarzanie ogrodzenia przyklasztornego ogrodu.

IGRASZKI Z DIABŁEM NA SCENIE ZAGÓRSKIEGO DOMU KULTURY

W sobotę 31 sierpnia br. w zagórskim Domu Kultury odbyła się premiera spektaklu przygotowanego przez Teatr pod Patronikiem. Pasjonaci teatru przedstawili baśniową komedię czeskiego pisarza i dramaturga Jana Drdy „Igraszki z diabłem”, utwór znany, chętnie wystawiany przez polskie teatry – w ciągu 60 lat prezentowano go pięćdziesięciokrotnie.

Spektakl był efektem pracy warsztatów teatralnych prowadzonych przez **Macieja Patronika**, równocześnie reżysera przedstawienia. Doskonały, pełen humoru tekst sztuki opowiada o losach żołnierza – samochwały, na którego drodze stanęły moce piekielne. Dzięki sprytowi, wrażliwości na ludzką krzywdę, wychodzi z opresji zwycięsko. Młodzi aktorzy - amatorzy doskonale poradzili sobie z wcale niełatwymi rolami, tym bardziej, że sporo widzów pamiętało spektakl telewizyjny z wspaniałymi kreacjami, między innymi: **Magdaleny Zawadzkiej, Marka Kondrata, Mariana Kociniaka.**

Wyróżnić tu należy, wcale nie po protekcji, zagórzanina **Wojciecha Lato** w trudnej roli diabła Lucjusza. Z sympatią patrzyliśmy na dobrze nam znanego **Maćka Woźniczyszyna** w roli rozbójnika. Oprócz aktorów - amatorów w roli Marcina Kabata wystąpił aktor Teatru im. Wandy Siemaszkowej z Rzeszowa **Waldemar Czyszak.**

Wypełniona po brzegi sala gromkimi brawami podziękowała twórcom spektaklu, a przedstawiciele władz miasta wręczyli artystom piękny kosz róż. Słowa podziękowania należą się dyrektorowi Domu Kultury **Edwardowi Mące** za umożliwienie zaprezentowa-

Jedna ze scen spektaklu.

nia tego spektaklu właśnie w Zagórzu, gdzie długie lata działał teatr amatorski, a ostatnio prawdziwe tłumy gromadzą się na przedstawieniach jasełkowych. Okazuje się, że wbrew obiegowym opiniom potrzeba kontaktu z kulturą wciąż istnieje, a szansa zobaczenia „na żywo” teatralnego spektaklu pozostaje niezapomnianym doświadczeniem.

TERESA KUŁAKOWSKA

SOBOTA NA ZDROWIE!!!

W imieniu mieszkańców naszego Miasta i Gminy oraz pacjentów Przychodni Zdrowia w Zagórzu, bardzo serdecznie dziękujemy Panu **Adamowi Siembabowi**, dyrektorowi SP ZOZ w Sanoku oraz pani **Katarzynie Kruczek** - naczelniej pielęgniarce za umożliwienie przeprowadzenia KONSULTACJI SPECJALISTYCZNYCH przez LEKARZY zatrudnionych w Szpitalu Specjalistycznym w Sanoku, które odbyły się 21 września 2013 r. w naszej przychodni.

Konsultacji medycznych udzielali:

lek. **Adam Siembab** – specjalista neurolog i patomorfolog,

lek. **Małgorzata Trawińska** – specjalista chorób wewnętrznych i kardiologii,

lek. **Ewa Ossadnik** – specjalista położnictwa i ginekologii, w trakcie wizyty wykonywane było również badanie USG,

lek. **Zbigniew Lejpras** – gastroenterolog i specjalista chorób wewnętrznych,

lek. **Igor Wójciak** – laryngolog i specjalista radiologii i diagnostyki obrazowej, w trakcie naszych konsultacji wykonywał badania USG jamy brzusznej, sutka, tarczycy oraz

lek. **Tomasz Wietchy** – kardiolog, lekarz z G.V.M. CARINT Podkarpackiego Centrum Interwencji Sercowo-Naczyniowych w Sanoku.

Dodatkowo w „osteorobusie”, ustawionym na dziedzińcu przychodni, przeprowadzono densytometrię, czyli badanie gęstości kości. Z konsultacji skorzystało ponad 250 osób. Wszyscy pacjenci spotkali się z ogromną życzliwością i zaangażowaniem naszych konsultantów, za co również bardzo, bardzo gorąco im dziękujemy.

I jeszcze jeden uśmiech wdzięczności, dla Pana **Adama Pałackiego**, dyrektora firmy TAP Ltd, za nieodpłatne udostępnienie samochodu do przewiezienia specjalistycznego sprzętu.

Dyrekcja
Przychodni Zdrowia w Zagórzu.

GMINA ZAGÓRZ DBA O KIESZENIE SWYCH PODATNIKÓW!

O tym, że tytułowe sformułowanie bynajmniej nie jest czczym sloganem najlepiej świadczy zestawienie 24 najtańszych dla swych podatników samorządów w Polsce. Prezentowany tu ranking sporządzony został przez redakcję „Wspólnoty” – ukazującego się od 1990 roku ogólnopolskiego tygodnika poświęconego tematyce prawno-samorządowej.

W kategorii miast o liczebności od 10 do 15 tysięcy mieszkańców nasz samorząd w 2012 roku uplasował się na 21. pozycji. Od 2011 r. w Polsce funkcjonuje 2479 gmin,

w tym: 1576 gmin wiejskich, 597 wiejsko-miejskich oraz 306 gmin miejskich.

W ciągu minionego roku statystyczny mieszkaniec naszej gminy wydał na utrzy-

manie Urzędu Miasta i Gminy Zagórz kwotę **222,87 zł.** (słownie: dwieście dwadzieścia dwa złote i osiemdziesiąt siedem groszy).

Miasta 10-15 tys. - najniższe wydatki bieżące na administrację w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2012.

Lp.	Miasto	Województwo	zł
1	Brzostek	podkarpackie	183,02
2	Błażowa	podkarpackie	190,34
3	Suchedniów	świętokrzyskie	200,39
4	Wasilków	podlaskie	202,76
5	Radomyśl Wielki	podkarpackie	203,96
6	Krobia	wielkopolskie	204,55
7	Otmuchów	opolskie	204,83
8	Poniatowa	lubelskie	205,31
9	Kańczuga	podkarpackie	208,01
10	Myszyniec	mazowieckie	208,41
11	Supraśl	podlaskie	208,93
12	Czarna Białostocka	podlaskie	209,46
13	Koźmin Wielkopolski	wielkopolskie	210,42
14	Janikowo	kujawsko - pomorskie	212,97
15	Choroszcz	podlaskie	213,10
16	Dąbrowa Białostocka	podlaskie	214,00
17	Rudnik nad Sanem	podkarpackie	215,28
18	Witkowo	wielkopolskie	221,81
19	Więcbork	kujawsko - pomorskie	221,94
20	Zakliczyn	małopolskie	222,00
21	Zagórz	podkarpackie	222,87
22	Nowe	kujawsko - pomorskie	223,04
23	Jastrowie	wielkopolskie	223,88
24	Lidzbark	warmińsko - mazurskie	224,20

